

POSTANOWIENIE

Dnia 30 marca 2011 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Jan Górowski (przewodniczący)

SSN Iwona Koper (sprawozdawca)

SSN Dariusz Zawistowski

w sprawie z powództwa Kredyt I. S.A. w Z.
przeciwko Sylwestrowi J.
o zapłatę,
po rozpoznaniu w Izbie Cywilnej na posiedzeniu jawnym
w dniu 30 marca 2011 r.,
na skutek zagadnienia prawnego przedstawionego przez Sąd Okręgowy
postanowieniem z dnia 14 stycznia 2011 r.,

"Jakimi przesłankami powinien kierować się Sąd rozpoznając
wniosek o wstrzymanie wykonania nakazu zapłaty (art. 492 § 3
k.p.c.)?"

odmawia podjęcia uchwały.

Uzasadnienie

Przedstawione Sądowi Najwyższemu do rozstrzygnięcia zagadnienie prawne powstało przy rozpoznawaniu przez Sąd Okręgowy zażalenia na postanowienie Sądu Rejonowego oddalające wniosek pozwanego o wstrzymanie wykonalności nakazu zapłaty. Sąd Rejonowy wskazał w swoim postanowieniu, że do wstrzymania wykonalności nakazu zapłaty należy odpowiednio stosować art. 335 § 1 k.p.c., a pozwany nie wykazał, że w razie wykonania nakazu mogłaby wyniknąć dla niego niepowetowana szkoda. Z argumentacją tą nie zgodził się pozwany, który w zażaleniu podniósł, że sąd powinien zbadać celowość utrzymania bądź wstrzymania natychmiastowej wykonalności i nie może ograniczyć się jedynie do zbadania przesłanki groźby niepowetowanej szkody.

Sformułowane przez Sąd Okręgowy zagadnienie prawne, w którym pyta on jakimi przesłankami powinien kierować się sąd rozpoznając wniosek o wstrzymanie wykonania nakazu zapłaty, nie spełnia wymagań określonych w art. 390 § 1 k.p.c.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjęte zostało, w ślad za poglądem wyrażonym w doktrynie i utrwalilo się zapatrywanie, dopuszczające możliwość przedstawienia Sądowi Najwyższemu w trybie tego przepisu wyłącznie zagadnień prawnych „do rozstrzygnięcia”, a nie „do uzupełnienia” (m.in. post. SN z 13.04.2000, III CZP 2/00, OSNC 2000, Nr 11, poz. 200; post. z 19.09.2000 r., III CZP 28/00, LEX nr 51809; post. z 24.02.2006 r., III CZP 91/05, LEX nr 180669; post. z 25.10.2006 r., III CZP 73/06, LEX nr 209211; uchwała SN z 21.12.2006 r., III CZP 131/06, OSNC 2007, nr 10, poz. 152; post. SN z 19.01.2007 r., III CZP 135/06, LEX nr 272469; post. z 17.05.2007 r., III CZP 45/07, niepubl.; post. z 14.12.2007 r., III CZP 116/07, LEX nr 345549; uchwała SN z 25.06.2009 r., III CZP 35/09, OSNC 2010, nr 2, poz. 23).

Jak wskazał Sąd Najwyższy w wymienionym już postanowieniu z dnia 13 kwietnia 2000 r., III CZP 2/00, w nauce logiki przyjmuje się, że istnieją dwa typy pytań: pytania rozstrzygnięcia (do rozstrzygnięcia, o rozstrzygnięcie) oraz pytania uzupełnienia (do uzupełnienia, o uzupełnienie). Pytanie do rozstrzygnięcia wyznacza dwie możliwe odpowiedzi, z których jedna jest równoważna ze zdaniem będącym częścią tego pytania, a druga stanowi zaprzeczenie tamtego zdania.

Z kolei pytanie dopełnienia wyznacza tylko schemat odpowiedzi, zwany osnową pytania (*datum questionis*). Jest to tzw. pytanie rozwijające, o nieokreślonych z góry możliwościach odpowiedzi. Pytania rozstrzygnięcia zawsze rozpoczynają się od partykuły pytajnej „czy”, natomiast pytania dopełnienia od przysłówków i zaimków pytajnych typu „jaki”, „kiedy”, „co”, „ile” itp. Pytaniu przedstawionemu do rozstrzygnięcia towarzyszy więc alternatywa odpowiedzi, a rzeczą adresata pytania pozostaje dokonanie wyboru odpowiedzi. Pytanie do uzupełnienia pozostawia natomiast odpowiadającemu całkowitą swobodę, pozwalając także na dalekie wykroczenie poza zakres czynionych przez pytającego założeń. Na takie rozumienie omawianego przepisu wskazuje jego treść normatywna („może przedstawić do rozstrzygnięcia”), a także istota przyjętej w nim instytucji procesowej. Instytucja pytań prawnych, prowadząca do związania sądów niższych instancji w danej sprawie poglądem Sądu Najwyższego, zawartym w podjętej uchwale, jest wyjątkiem od konstytucyjnej zasady podległości sędziów tylko Konstytucji oraz ustawom (art. 178 ust. 1 Konstytucji RP), powinna być zatem opisywana z pełnym uświadomieniem tej wyjątkowości, co nakazuje wyklądać przepis art. 390 § 1 k.p.c. w sposób jak najbardziej ścisły, bez żadnych koncesji na rzecz argumentów o charakterze celowościowym lub utylitarnym (uchwała SN z dnia 30 marca 1999 r., III CZP 62/98, OSNC 1999, nr 10, poz. 166).

Sformułowanie zagadnienie prawnego przedstawionego przez Sąd pytający w niniejszej sprawie, jako pytania otwartego (do uzupełnienia) uzasadnia odmowę udzielenia na nie odpowiedzi.